

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2010-2011

Història de la filosofia

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

—Així, doncs —vaig dir—, hem arribat a port, amb molt d'esforç, i ens hem posat d'acord que les mateixes classes que hi ha a la ciutat estan també en l'ànima de cadascun, i en nombre igual.

—Així és.

—No és també necessari, doncs, que de la mateixa manera que era sàvia la ciutat, i pel mateix principi que ho era, així mateix, sigui savi també l'individu?

—Per què no?

—I que de la mateixa manera i pel mateix motiu que és valent l'individu, ho sigui també la ciutat, i que el mateix passi en tot el que fa referència a la virtut?

—Així ha de ser per força.

—I, per tant, Glauco, direm que un home és just de la mateixa manera que dèiem que era justa la ciutat.

—També això és totalment necessari.

—Per altra banda, no hem oblidat que la ciutat era justa perquè cadascuna de les seves tres classes hi feia allò que li era propi.

—No crec que ho hàgim oblidat.

—Així, doncs, hem de tenir present que cadascun de nosaltres només serà just i farà allò que ha de fer, si cadascuna de les parts de la seva naturalesa fa allò que li és propi.

PLATÓ. *República*, IV

1. Expliqueu breument (entre seixanta i vuitanta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.

[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents:
[1 punt]
a) «ciutat sàvia»
b) «classes»
3. Expliqueu el sentit i la justificació de la frase següent del text: «hem de tenir present que cadascun de nosaltres només serà just i farà allò que ha de fer, si cadascuna de les parts de la seva naturalesa fa allò que li és propi». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la noció de la naturalesa humana de Plató amb una altra concepció de la naturalesa humana que es pugui trobar en la història del pensament occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Una persona actua adequadament només si fa que la raó sigui el que li guia l'acció». Argumenteu la resposta.
[2 punts]

Opció B

—Però, per què parreu vós encara d'ideals *més nobles*? Acceptem els fets: ha vençut el poble (o «els esclaus», o «la plebs», o «el ramat», o com vulgueu anomenar-ho) i, si això s'ha esdevingut mitjançant els jueus, oidà!, aleshores és que dins la història universal cap poble mai no havia tingut una missió com aquesta. «Els senyors» han perdut. Ha guanyat la moral de l'home vulgar. Hom pot considerar alhora aquesta victòria com un enverinament de la sang [...]. Però, sens dubte, aquesta intoxicació *ha reeixit*. L'«alliberament» del gènere humà (el seu alliberament respecte als «senyors», vull dir) va per bon camí. Palesament, tot esdevé jueu, o cristià, o plebeu (tant se val quin mot s'empri!). L'avanç d'aquest enverinament a través de tot el cos de la humanitat sembla impossible d'aturar.

Friedrich NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, I

1. Expliqueu breument (entre seixanta i vuitanta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents:
[1 punt]
a) «senyors»
b) «enverinament»

3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text: «ha vençut el poble». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]

4. Compareu la noció de moral noble o ideals nobles de Nietzsche amb una altra concepció de la moral que es pugui trobar en la història del pensament occidental.
[2 punts]

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La moral predominant avui dia és el tipus de moral que Nietzsche anomena *moral dels esclaus*». Argumenteu la resposta.
[2 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

DESCARREGAT DE SELECTES.CAT

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2010-2011

Història de la filosofia

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

Ara bé, una teoria de la vida com aquesta provoca una aversió inveterada en molts esperits, i certament en alguns dels més estimables pels seus sentiments i aspiracions. Suposar que la vida no té (diuen) altres fins més elevats que el plaer —ni cap objecte de desig ni projecte millor ni més noble— ho consideren del tot mesquí i degradant, com una doctrina digna només dels porcs, amb els quals es va comparar despectivament els seguidors d'Epicur ja en la mateixa antiguitat [...]. L'acusació suposa que els éssers humans no són sensibles a cap altre plaer llevat dels plaers dels porcs [...]. Els humans tenen facultats més elevades que els apetits animals, i un cop en són conscients, no consideren com a felicitat res que no impliqui la seva gratificació [...]. S'ha d'admetre, però, que en general els autors utilitaristes han situat la superioritat dels plaers mentals sobre els corporals principalment en el fet que són més permanents, més segurs, menys costosos, etc. —és a dir, en els seus avantatges circumstancials, més que no en la seva naturalesa intrínseca [...]. Reconèixer que algunes espècies de plaer són més desitjables i més valuoses que d'altres resulta del tot compatible amb el principi d'utilitat.

John Stuart MILL. *L'utilitarisme*

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents:
[1 punt]
 - a) «principi d'utilitat»
 - b) «avantatges circumstancials»

3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text: «Reconèixer que algunes espècies de plaer són més desitjables i més valuoses que d'altres resulta del tot compatible amb el principi d'utilitat». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció de la moral de Mill amb la concepció de la moral d'un altre filòsof/a destacat de la història de la filosofia occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «A vegades estem moralment obligats a fer una determinada acció, tot i que aquesta acció no sigui la que generarà més plaer». Argumenteu la resposta.
[2 punts]

Opció B

Aquesta és, doncs —vaig dir jo—, estimat Glauco, la imatge completa que cal aplicar a les paraules que s'han dit abans, tot associant el món que se'ns apareix a través de la vista amb l'habitatge de la presó i la llum del foc que hi ha amb l'energia del sol; i si compares la pujada al món de dalt i la contemplació dels objectes que hi ha amb l'ascens de l'ànima cap al món intel·ligible no et desviaràs pas de la meva conjectura, ja que és aquesta la que desitges escoltar. Només la divinitat sap si per atzar resulta vertadera. És aquesta, doncs, la meua manera de veure la qüestió: en el món cognoscible la darra idea que es percep és la del Bé i amb prou feines pot ser percebuda; un cop percebuda, però, cal concloure que és la causant de tot el que hi ha de recte i de bell en tots els éssers; en el món visible és ella la que va engendrar la llum i el seu sobirà; en el món intel·ligible ella és la sobirana i la fornidora de veritat i d'intel·ligència, i que cal que la contempli aquell que es proposi actuar assenyadament tant en la vida privada com en la pública.

PLATÓ. *República*, VII

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents:
[1 punt]
a) «ànima»
b) «món intel·ligible»
3. Expliqueu el sentit de la frase següent del text: «en el món cognoscible la darrera idea que es percep és la del Bé i amb prou feines pot ser percebuda». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció platònica del paper de la raó en l'adquisició de coneixement amb una altra concepció del paper de la raó en l'adquisició de coneixement que es pugui trobar en la història de la filosofia occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Per a saber actuar bé, cal tenir coneixement teòric de què és el bé». Argumenteu la resposta.
[2 punts]

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés

DESCARREGAT DE SELECTES.CAT